

การเดินทาง ผจญภัย

ขบวนลูก สุดท้าย และ พายเรือ

การเดินทางที่พาเราสึกเข้าไป
ทบทวน ตั้งคำถาม
และเติบโตภายใน
มุ่งหวังให้มนุษยอยู่ร่วม
กับธรรมชาติได้

ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล

www.praphansarn.com

การเดินทาง
ผจญภัย

ขบวนลูก
และสุดท้าย
พายเรือ

ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล

การเดินทาง
พจณีย์
ขบวนการสุดท้าย
และพายเรือ

โดย ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล

©สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2558
ห้ามลอกเลียนแบบส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้
มิฉะนั้นจะถือว่าละเมิดลิขสิทธิ์และมีความผิดทางอาญา

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล.
การเดินทางพจณีย์ขบวนการสุดท้ายและพายเรือ.
-- กรุงเทพฯ : ประพันธ์สาส์น, 2568.
148 หน้า.

1. ความเรียง. I. ชื่อเรื่อง.

895.914
ISBN (e-book) 978-616-611-158-3

ราคา 133 บาท

จัดทำโดย บริษัท สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น จำกัด

222 บุษราคัม เทอเรส สาย 2 ถนนพหลโยธิน สาย 2
แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170
โทรศัพท์ 0 2448 0312, 0 2448 0658-9 โทรสาร 0 2448 0393
www.praphansarn.com

ผู้ก่อตั้ง : สุพล เตชะธาดา
คณะกรรมการบริหาร : พิสุทธิ เลิศวิไล, ทพ.อดิเรก ศรีวัฒนาวงษา, บุญเลิศ สีอุไรย์,
ศักดิ์ชัย จิราธิวัฒน์, อาทร เตชะธาดา
กรรมการผู้จัดการ : กนกอร นนทสวัสดิ์ศรี
บรรณาธิการบริหาร : ตริศิต อินทรขันธ์
หัวหน้าฝ่ายศิลป์ : นพพร คงสอน
ศิลปกรรม : สมพงษ์ แซ่ปึ้ง
ออกแบบปก : wednesdaygirl

จัดจำหน่ายโดย P.S.BOOKNET

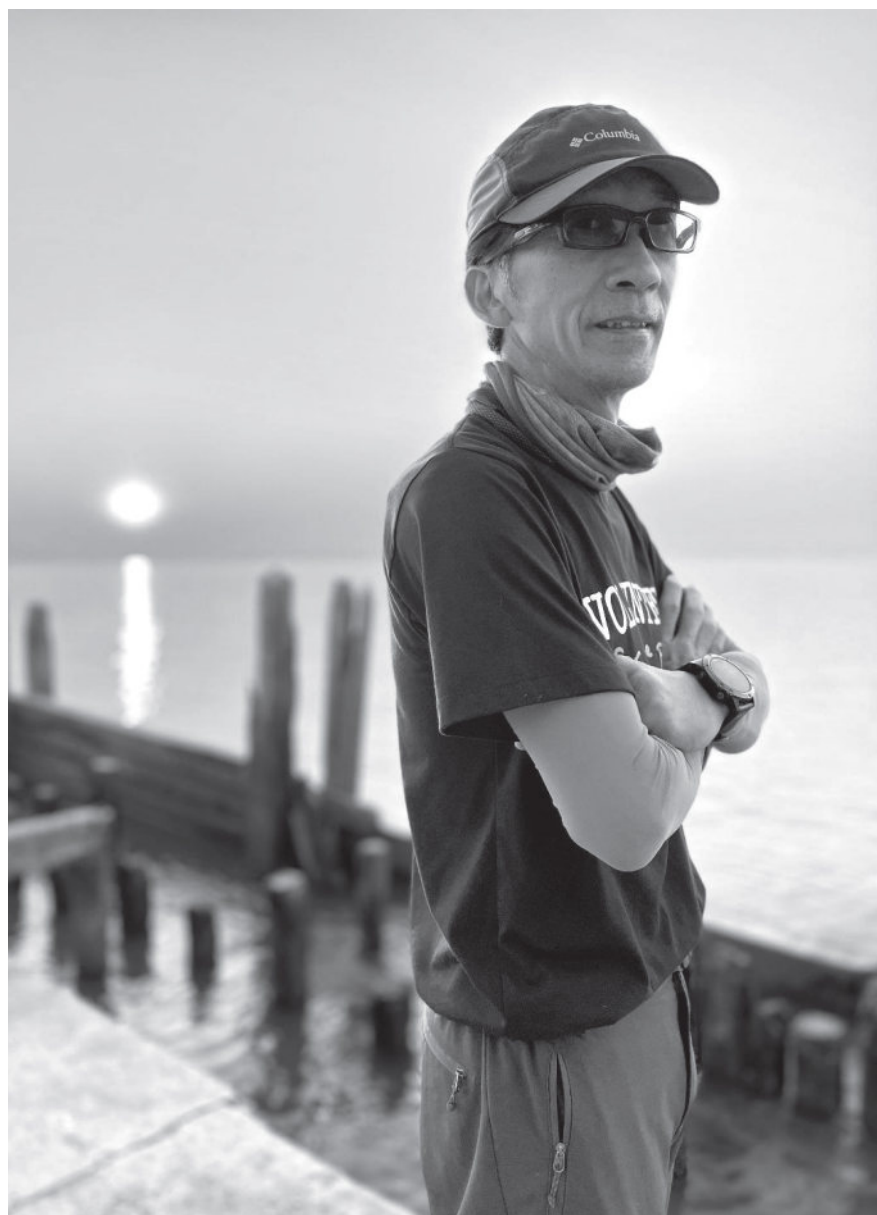
222 (บุษราคัม เทอเรส สาย 2) ถนนพหลโยธิน สาย 2
แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170
โทรศัพท์ 0 2448 0312, 0 2448 0658-9 โทรสาร 0 2448 0393
www.praphansarn.com

www.praphansarn.com

สนับสนุนเว็บไซต์โดย

Bangkok Bank
ธนาคารกรุงเทพ

คำนำสำนักพิมพ์

“...มีบางการเดินทางที่มีได้มุ่งสู่จุดหมายใด หากแต่ปลุกเร้าบางอย่างให้ตื่นขึ้นในใจเรา...”

หนังสือ *การเดินทาง ผจญภัย ขุนนลุกลุสสุดท้าย และพายเรือ* โดย **ปริญญ์ เทวานฤมิตรกุล** พาเราล่องไปตามกลางคลื่นของความทรงจำ ความคิด และความหวัง ไม่ใช่ในฐานะผู้อ่าน แต่ในฐานะเพื่อนร่วมทาง กับชายคนหนึ่งซึ่งไม่หยุดตั้งคำถามกับชีวิต และไม่หยุดลงมือพายเรือ “หนังสือเล่มนี้เปรียบเหมือนกระบอกในท้องสมุดที่เปิดรับแสงธรรมชาติ ทั้งมีชีวิตชีวา และเปี่ยมด้วยจริยธรรม จึงไม่แปลกใจเลยที่ผู้เขียนเป็นทั้งนักคิด นักวิชาการ และนักเดินทางไปด้วยกันได้”

ในโลกที่การเดินทางถูกเร่งให้เร็วขึ้นด้วยอัลกอริทึม หนังสือเล่มนี้กลับชวนเรา “พายเรือ” และ “รอขุนนลุกลุส” เพื่อที่จะปก

หนังสือเล่มนี้ไม่เหมือนหนังสือเดินทางเล่มใดที่ผู้อ่านเคยพบเจอแน่นอน เพราะผู้เขียนไม่ได้พาเราไปไกล แต่พาเรา ลึก เข้าไป ถึงการเดินทางในความหมายที่ลึกกว่าการเคลื่อนที่ – มันคือ การทบทวน การตั้งคำถาม และการเติบโตภายในที่มุ่งหวังให้มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้ โดยไม่ต้องทำลายที่เป็นความหมายของคำว่า ยั่งยืน อย่างแท้จริง เพราะทุกนัยยะของทุกตัวอักษรแผ่แผ่ประจักษ์ทางความคิดให้เราต้องคิดต่อเสมอ

“*การเดินทาง ผจญภัย ขุนนลุกลุสสุดท้าย และพายเรือ*” เป็นบันทึกที่รวมทั้งความหวัง ความเหนื่อยล้า และความศรัทธาต่อสิ่งดีงามในมนุษย์เอาไว้อย่างแยบยล ผ่านเรื่องเล่าแบบเรื่องสั้นเล็ก ๆ แต่ลึกไกล ผู้เขียน

.....

ไม่พยายามแสดงความเป็น “ผู้รู้” หากแต่กลายเป็นเพื่อนร่วมทางกับผู้อ่าน
และนั่นคือคุณค่าที่แท้จริงของหนังสือเล่มนี้

เรามา พายเรือ ไปกับขบวนลูกสุดท้าย กันนะคะ

ด้วยมิตรภาพและความปรารถนาดี
สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น

คำนิยม

.....

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล ชื่อนี้ หลายคนเมื่อได้ยิน ย่อมนึกถึงอาจารย์นิติศาสตร์หัวก้าวหน้า นักวิชาการด้านกฎหมายมหาชน หรือไม่ก็อดีตรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ให้ความเห็นทางการเมืองในแง่มุมของกฎหมาย ปรากฏตามสื่อต่าง ๆ อยู่บ่อยครั้ง แต่น้อยคนจะรู้ว่าอาจารย์ปริญญาเป็นนักอนุรักษ์ธรรมชาติ นักพายเรือ นักผจญภัย และนักอะไรอีกหลายอย่าง

เป็นโชคของผู้อ่านเพราะอาจารย์ปริญญาเป็นนักเขียนด้วย จึงนำเอาประสบการณ์ชีวิตและโลกรอบตัว มาถ่ายทอดได้อย่างมีชีวิตชีวา น่าติดตาม ซึ่งไม่เพียงจรรโลงใจผู้อ่านเท่านั้น แต่ยังประเทืองปัญญาด้วย อาจารย์ปริญญาเป็นผู้ที่ผ่านโลกมามาก มีประสบการณ์หลากหลาย จึงมีเรื่องราวมากมายที่น่าสนใจและทรงคุณค่า หากเก็บไว้แต่เพียงผู้เดียว หรือบอกเล่าแก่คนที่คุ้นเคยเท่านั้น ก็นับว่าน่าเสียดายอย่างมาก

ในหนังสือเล่มนี้อาจารย์ปริญญานำเอาเรื่องราวที่พบบนการเดินทางไปตามที่ต่าง ๆ ตั้งแต่หมู่บ้านเล็ก ๆ ตินกูหลวง เจ้าพระยากลางกรุงอ่าวไทย ไปจนถึงฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เยอรมนี และแคนาดา แต่ละเรื่องแต่ละตอน ผู้เขียนได้สกัดเอาสาระต่าง ๆ ที่เป็นคุณค่าของชีวิตและเป็นบทเรียนในการทำงาน โดยเฉพาะด้านการศึกษา นอกเหนือจากความเพลิดเพลินในเรื่องราวที่ถ่ายทอดออกมาอย่างมีรสชาติ

ในโลกนี้มีสิ่งดี ๆ มากมายเกิดขึ้นทุกวัน อยู่ที่ว่าเราจะมองเห็นหรือไม่ ใครจะคิดว่าขุน ๑ ลูกสามารถเป็นสื่อชักนำให้เกิดสิ่งดี ๆ ตามมา

มากมาย คนส่วนใหญ่มองไม่เห็น แต่อาจารย์ปริญญามองเห็นและนำมา
ถ่ายทอดในหนังสือเล่มนี้อย่างงดงาม มุมมองเช่นนี้จะช่วยให้เรามองโลก
อย่างมีความหวัง และไม่ท้อถอยในการทำควมดี สิ่งเล็ก ๆ หากมองให้ดี
ก็จะเห็นผลสืบเนื่องอันงดงามตามมา หนังสือเล่มนี้ก็เช่นกัน สามารถชักนำ
ให้เกิดสิ่งดี ๆ ในใจของผู้อ่านจำนวนมากมาย และส่งผลกระทบที่ยาวไกลได้

ใครที่อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว ควรอ่านเล่มอื่น ๆ ก่อนหน้านี้อของ
อาจารย์ปริญญาด้วย (เช่น ตะลุยกวางปะกง) ซึ่งล้วนแต่ให้ข้อคิดดี ๆ และ
บันดาลใจให้เราอยากทำสิ่งดี ๆ แก่โลกนี้ แม้จะเป็นคนเล็กคนน้อยก็ตาม

พระไพศาล วิสาโล

๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

การพายเรือและการปกขบุนจนได้ - ปริญญา

อาจารย์ปริญญา เทวานฤมิตรกุล เป็นคนดังคนหนึ่งที่มืบทบพทในการขับเคลื่อนสังคมไทย ข้าพเจ้าเห็นและรู้จักเขาผ่านสื่อต่าง ๆ มาตั้งแต่เขายังเป็นนักศึกษาจนเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย บทบพทต่อสังคมไทยของเขาบางทีก็ถูกใจ บางทีก็ไม่ถูกใจ แต่แล้ววันหนึ่งก็ได้อ่านหนังสือของเขาเล่มหนึ่ง คือ พายเรือเก็บขยะ ๗ ประเทศ ข้าพเจ้า ตื่นเต้นมาก เพราะได้รู้จักตัวตนของเขาชัดเจนขึ้น ได้สัมผัสการเรียนรู้ชีวิตผ่านการพายเรือของเขาที่น่าอัศจรรย์ใจ

คราวนี้เขามีหนังสือออกใหม่อีกเล่มชื่อ “การเดินทาง ผจญภัย ขนุนลูกสุดท้ายและพายเรือ” ชื่อชวนให้ฉงนในความไม่สัมพันธ์กันอย่างงี้ แต่พออ่านเข้าจริงสนุกมาก เรื่องที่ข้าพเจ้าชอบ คือ การพายเรือข้ามปีใหม่ในแม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำแม่กลอง ซึ่งเรื่องแรกต้องบอกว่า “ใจหายใจคว่า” ส่วนเรื่องที่สอง ต้องบอกว่า “อืมเอมใจ” และอีกเรื่องที่อยู่ท้ายเล่มคือ ขนุนลูกสุดท้าย ๆ ว่าด้วยภาวะการปกขบุนในโรงพยาบาลสนาม (โควิด-19) ทั้งสามเรื่องเกี่ยวพันกับสังคมไทย และทำให้เห็นกระบวนการเรียนรู้และทำความเข้าใจชีวิตของเขา อ่านสนุก เห็นภาพ ข้าพเจ้าคิดเล่น ๆ ว่า การพายเรือของเขาสมควรได้ปริญญาเอก ส่วนการปกขบุนสมควรได้ปริญญาตรี สมชื่อ

ส่วนเรื่องตรงกลาง ๆ เล่มว่าด้วยประสบการณ์การไปเรียนรู้จักวิถีชีวิต เยอรมัน มะนิลา สิงคโปร์ และแคนาดา เขาก็เล่าอย่างสบาย ๆ และบอกถึงการเรียนรู้ตลอดเวลา

.....

อย่างไรก็ดี หลังจากอ่านผลงานเล่มนี้ของเขาจบลง ข้าพเจ้าค้นพบว่า ไม่ว่าเขาจะอยู่ในวัยใด ไม่ว่าจะทำอะไรขึ้นกับเขา และไม่ว่าเขาจะอยู่ในพื้นที่ใด ประเทศไหน โดยเนื้อแท้ปริญญา เทวานฤมิตรกุล ก็ยังเป็นชายหนุ่มคนนั้นแหละ คนที่มีจิตใจ “เพื่อคนอื่น” ไม่เปลี่ยนแปลง และสิ่งที่เห็นชัดขึ้นมาอีกชั้นคือ เขารักและภูมิใจในแม่น้ำของเราทุกสาย

ขอบคุณอาจารย์

ชัชมิตร แสงกระจ่าง

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี ๒๕๕๗

๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๘

คำนำจากผู้เขียน

ที่มาของหนังสือ “การเดินทาง ผจญภัย ขุนลูกสุดท้าย และพายเรือ” เรื่องราวที่เล่าในหนังสือเล่มนี้ แทบทุกเรื่องผู้เขียนได้เขียนเล่าไว้ในเฟซบุ๊ก ในช่วงเวลาระหว่างปี 2555 ถึงปี 2564 คือหลังน้ำท่วมใหญ่ปี 2554 จนถึงช่วงสุดท้ายก่อนพ้นยุคโควิดในปี 2564 ช่วงเวลา 10 ปีนั้นเป็น ‘ยุคทองของเฟซบุ๊ก’ ที่เรายังเขียนอะไรกันยาว ๆ และคนยังอ่านเรื่องที่เขียนกันยาว ๆ ได้ ที่สำคัญตอนนั้นเฟซบุ๊กยังไม่ได้มุ่งแสวงประโยชน์ทางธุรกิจมากนัก เราเขียนอะไรก็จะไปขึ้นฟีดเพื่อน เฟซบุ๊กของเรา ไม่ว่าจะเป็นข้อเขียน บทความ เรื่องสั้น หรือการรณรงค์เคลื่อนไหวในเรื่องใด ไม่มีการปิดกั้นการมองเห็น ไม่ต้องจ่ายเงินบูสท์โพสต์ หรือมีแต่โฆษณามากเกินไปดังเช่นในขณะนี้

ช่วงเวลานั้น คือช่วงเวลาทองของเครือข่ายสังคมออนไลน์ และช่วงเวลาแห่งความสุขอย่างแท้จริงของบรรดานักเขียน และนักขับเคลื่อนทางสังคม ในช่วง 10 ปีนั้น ผมกลับมาจากการเดินทางไปไหน ไปผจญภัยที่ใด ไปทำสิ่งใดที่เป็นเรื่องราวสนุก ๆ หรือเป็นประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ผมก็จะนำมาเขียนเล่าในเฟซบุ๊กอยู่เสมอ ๆ แต่ก็มีเฉพาะเรื่องการพายเรือผจญภัยเก็บขยะเท่านั้นที่มีการนำมารวมเล่ม (ผจญภัยคลองท่าลาด ตะลุยบางปะกง และพายเรือเก็บขยะ 7 ประเทศ โดยสำนักพิมพ์บ้านหนังสือ) แต่เรื่องเล่าอื่น ๆ ที่เป็นเรื่องการเดินทาง หรือผจญภัย แบบมีสาระ และสนุกไม่แพ้กันยังไม่เคยนำมารวมเล่มเลย

เมื่อผมเขียนเรื่อง ‘ขุนลูกสุดท้าย’ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นที่โรงพยาบาลสนามธรรมศาสตร์ในปี 2564 เป็นแนวเรื่องสั้นแบบค่อนข้างยาว

.....

เรื่องสุดท้ายที่ผมเขียนในเฟซบุ๊ก เพราะหลังจากนั้นผู้คนก็ไม่ค่อยอ่านอะไรยาว ๆ ในเฟซบุ๊กกันแล้ว ผมจึงเห็นว่าควรจะรวบรวมเรื่องเหล่านี้มาพิมพ์เป็นหนังสือเสียที แต่ก็ยังไม่มีโอกาสจนกระทั่งได้พบกับพี่อาทร เตชะธาดา แห่งสำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น หนังสือเล่มนี้จึงเกิดขึ้นมาได้ในที่สุด

ในโอกาสนี้ผมจึงได้นำเรื่องเล่าแบบเรื่องสั้นเรื่องแรกในชีวิตของผมที่เขียนไว้ตั้งแต่ตอนไปเรียนที่เยอรมนี คือเรื่อง ‘เหล้าข้าวโพด’ มาเปิดเป็นเรื่องแรกและได้เขียนใหม่ขึ้นมาอีกหนึ่งเรื่องคือ ‘สวัสดิ์ปิโหมกับอ่าวไทย’ ซึ่งยังไม่เคยโพสต์ลงในเฟซบุ๊ก ให้เป็นเรื่องสุดท้ายเพื่อให้หนังสือที่มีเรื่องพายุเรือด้วยเล่มนี้ปิดได้อย่างสมบูรณ์ บัดนี้ช่วงเวลายุคทองของเฟซบุ๊กได้ผ่านพ้นไปแล้ว แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ เนื้อหาสาระก็ดูแต่จะยั้งสั้นลงไปเรื่อย ๆ เราจะได้ไม่อ่านเรื่องสั้นหรือข้อเขียนยาว ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์กันอีกแล้ว จึงนับเป็นวาระอันเหมาะสมที่ได้นำเรื่องเล่าในช่วงเวลานั้นมาพิมพ์เป็นหนังสือ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะไม่วันตาย เพราะไม่มีทางที่โลกดิจิตอลจะมาทดแทนเสน่ห์ของกระดาษ ตัวหนังสือจริง ความรู้สึกในระหว่างการอ่าน การพลิกหน้า การเปิดปิด และการหยิบจับหนังสือได้เลย แม้เราจำต้องยอมรับความจริงว่าจำนวนยอดพิมพ์ของหนังสือส่วนใหญ่จะน้อยลงไปกว่าเดิมมาก แต่เรื่องที่น่าดีใจคือคุณค่าของหนังสือกำลังจะกลับมาอีกครั้ง และนี่อาจจะเป็นการเริ่มช่วงเวลาใหม่ที่ผู้คนจะละหน้าจอมือถือลงบ้าง และหยิบหนังสือจริง ๆ ขึ้นมาอ่านกันอีกครั้ง

ผมขอขอบคุณพี่อาทร เตชะธาดา และสำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น